

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 2. De oculo, manu, & pede amputandis. Qui non servat consilia, quia
non sunt præcepta, servabit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Diceresne tuam illam culpam quã tam facile commoveris in alios, & tam difficile reconciliaris, culpam esse intolerabilem: cum vix eam esse culpam agnoscas? O quantum nostris palpamus vitis! o quantum nocet ista palpato!

Plura ex alijs partibus passim occurrunt quæ huc facile revocari possint, sive de ferendis & condonandis injurijs; sive de ipsa comprimenda ira, sive de mansuetudine, sive de reconciliandis animis; præsertim verò hæc opportuniore designantur loca.

In 1. parte, In Vigilia natalis Domini, Die 16. Januarii. Dominica 5. post Epiphaniam.

In 2. parte, Feria 3. post Sexag. Feria 3. post Dom 2. Quadrag.

Tota Hebdomada 3. Quadragesimæ, & Feria

2. quartæ Hebdomadæ. Dominica Palmarum. Feria 3. Hebdomadæ 3. post Pascha, ubi referuntur decem injuriæ quæ per iracundiam inordinatam Christo inferuntur.

In hæc 3. parte: Feria 3. Hebdomadæ 3. Feria 4. Hebdom. 4. Tota hæc pene sequenti quinta Hebdomada, præsertim Feria 2. 5. & 6. Feria 4. & 6. sextæ Hebdomadæ. Feria 3. Hebdom. 9. Feria 5. Hebdom. 10. Feria 3. Hebdom. 14.

In 4. parte, Feria 4. & 5. Hebdomadæ 16. Dominica 21. Ubi hæc non silenda declaratur Veritas:

Quidquid profers ne parcas alijs, contra te profers, ne parcat tibi Deus.

FERIA SECUNDA.

DE EXCELLENTI CASTITATE QUAM A SUIS EXIGIT CHRISTUS DOMINUS, HIS VERBIS.

*Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & projice abs te.
Et si dextra manus tua scandalizat te, abscide eam.*

Matth. 5.

Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum. Marci 9.

VERITAS PRACTICA.

Qui non servat consilia quia non sunt præcepta; nec ipsa etiam præcepta servabit.

RATIO EST, Quia quando quadam inter se sunt ita connexa, ut unum ex alio pendeat, qui unum deserit, deseretur ab alio.

Sed ea quæ sunt consilia & præcepti, in hac præcipua materia Castitatis, sunt ita inter se connexa ut unum ex alio pendeat.

Ergo si unum deseris, & aliud te deseret; si consilia non servas, nec servabis præcepta, seu positis, ut præcepta serves, serva consilia.

I. PUNCTUM.

CUM præcepta quædam Decalogi Christi Dominus in illo suo sermone suscepisset declaranda: *Audistis, inquit, quia dictum est antiquis, non mœchaberis? Ego autem dico vobis, quia qui viderit mulierem ad*

concupiscendum eam, jam mœchatus est eam in corde suo. Quod si oculus tuus dexter scandalizat te. Et cætera. Ubi tria refert Dominus: primum ipsum præceptum de non mœchando, quod approbat & confirmat; deinde explanationem præcepti quæ comprehendit etiam concupiscentiam internam, adeo ut qui viderit & concupierit mulierem, jam peccarit. Tertium denique, ut ipsum aspectum contineas, ne concupiscas. Hoc est enim sibi erueret oculum, dum ejus usus continetur. Ex occasione autem oculi eruendi, etiam manus abscindendæ meminit: & alias, pedis amputandi. Quæ tria membra corporis, tria significant ad excellentiam Castitatis multum conducunt. Primum quidem per oculum, ne omnino conjiciatur in mulierem. Secundum quod per manum designatur, ne ullo modo tangatur mulier, aut familiarior cum ea conversatio habeatur. Tertium in pede adumbratum, ut ipsæ etiam evagationes per urbem, circuitus & concursus, quam caute fieri poterit evitentur.

Atque hæc tria sic expressa, non sunt ita certè imperata sicut in cœchari & concupiscere, sunt enim tantum monita & consilia: Sed ne putes propterea minus esse observanda: nam hæc est certa veritas, *Quod qui non servat consilia quia non sunt præcepta, vix aut ne vix omnino ipsa præcepta servabit.* Ratio quæ affertur universalis est, atque in eo fundatur quod de mutua aliquorum inter se connexionem dicitur, quæ quando tam arcta est & constricta, ut unum ab alio naturali quadam consecutione pendeat, sic etiam naturaliter & quasi necessarîo fit ut unoposito vel sublato, ponatur aliud vel tollatur. Hoc videre est in naturalibus, in artificialibus, in civilibus, in moralibus & divinis. Tolle radicem ab arbore, an erit fructus? Si nullum est ædificii fundamentum, aut si fundamentum in arena ponitur: qualem erit ædificium? Si nulla fides sit inter homines, si nulla in civitate justitia, si nullius in mundo jus servatur, & æquum bonum: an erit pacata Civitas? Sint inordinati omnes ejusquam motus, nihil in eo cum ratione fiat; an erit in illo virtus homine? Si denique divinam tollis gratiam, nonne tollis æternam gloriam? Quia videlicet tanta est connexio inter illa naturalia vel artificialia, civilia, moralia, & divina, ut qui unum ex alia detrahit, utrumque subtrahat. O quanta inde in animum tuum pernicies cum divina deseris unde æterna pendent! Aut cum humana non satis curas quibus divina connectuntur! *Qua in juvenute tua non congregasti, quomodo in senectute tua invenies?*

Eccles. 25.

II. PUNCTUM.

SED ea quæ sunt consilii & præcepti in hac præcipue materia Castitatis, sunt ita inter se connexa, ut unum ex alio pendeat.

Nempe ex visu aut conversatione familiari sic excitatur concupiscentia, & alii lethales motus, ut propterea Sapiens sapientissimè & subtilissimè monuerit: *Ne respicias mulierem multivolum, ne forte incidas in laqueos illius. Cum salatrice ne assiduas sis, nec audias illam ne forte peras in efficacia illius. Virginem ne conspicias, ne forte scandalizetis in decore illius. Noli circumspicere in vicis civitatis, nec aberraveris in plateis illius. Averte faciem tuam à muliere compra, & ne circumspicias speciem alienam. Propter speciem mulieris multi perierunt, & ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit: speciem mulieris aliena vultu admirati reprobi facti sunt, collo quiuq; animi*

Eccles. 9.

illius quasi ignis exardescit. Cum aliena muliere ne sedas omnino, ne forte declinet cor tuum in illam, & sanguine tuo labaris in perditionem. Quid clarius quid expressius? Itemque in eodem libro; Omni homini noli commorari: de vestimentis enim procedit tinea, & à muliere iniquitas viri: melior est enim iniquitas viri quam mulier benefaciens, & mulier confundens in opprobrium. Quis dicat, mihi periculosum est castitati conversari cum malo homine, quàm cum bona muliere quæ facile inducit hominem in peccatum & in confusionem.

Job. 42.

Sic conformiter sancti omnes loquuntur Patres, imprimisque divus Gregorius ad hæc Jobi verba; *Pepigi fœdus cum oculis meis ut ne cogitarem quidem de Virgine: UT enim cogitationes cordis castè servare potuisses, fœdus cum oculis pepigi, ne prius incausè aspiceret quod postmodum in vitis amaret. Valde namque est grave quod caro deorsum trahit, & semel species formæ, coruq; per oculos illigata vix magni lucraminis manu solvitur. Ne ergo quadam lubrica in cogitatione versemus, providendum nobis est quia intueri non deset quod non licet concupisci. Ut enim munda mens in cogitatione servetur à lascivia voluptatis suæ, deprimendi sunt oculi quasi quidam RAPTORES AD CVLPAM. Et ibidem explicans illa Jeremiæ Verba: *Ascendit mors per fenestras nostras. Quisquis per has corporis fenestras incausè exterris respicit, plerumque in delectationem peccati etiam nolens cadit, atque obligatus desisteris, incipit velle quod noluit.**

Job. 37.

22. Mor. 3.

Ier. 9.

Ithron. 3.

Nonne hoc ipsum est quod habet propositio? Nonne est illa connexio quam dicimus inter consilium, ne aspicias: & præceptum, ne concupiscas? cum ab uno tam facile itur ad aliud, ut etiam quasi nolens & quasi invitus, eò pertraharis. O quàm nimis verè dictum, *Oculus meus de-*

III. PUNCTUM.

QUI non servat ergo consilia quia non sunt præcepta, nec ipsa etiam præcepta servabit; Quia præceptum ita pender à consilio, ita se invicem utraque ligant & sociant, ut dissoluto uno, solvatur & aliud. Desperasti omne consilium meum: *Propterea ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo, cum vobis id quod timebatis, acciderit. Unde iterum sapiens Sapiens: Fili sine consilio nihil facies, & post factum non parnisebis. In*

Prov. 1.

Eccles. 32.

via

via ruina non est, & non offendes in lapides; nec credas te via laboriosa, ne ponas anima tua scandalum. RESISTO seductionibus oculorum, dicebat S. Augustinus, ne implicentur pedes mei quibus ingredier viam tuam: & erigo ad te invisibiles oculos ut tu ovellas de laqueo pedes meos.

10. Conf. 34.

Quando ipse actu & de facto eruentus esset oculus, ad evitandum vel unum peccatum, Expediret, inquit Dominus, ut unum membrorum deperires quamvis totum corpus perires: Quamvis magis cum sit tantum temperandus aspectus? Quod certe ipsi Ethnici docuerunt & fecerunt; Sancti vero Viri qui non fecerunt, sancti esse de-

Mat. 17.

sierunt. Disce aliorum exemplo sapere; disce & tuo qui nimis forsitan expertus es quantum ab oculo, à manu, & à pede inesset damni & detrimenti. Nec sanctior Davide, nec Samson fortior, nec Salomone potes esse sapientior. Memento semper quod Paradysi colonum de possessione sum mulier ejeceris. Sic apte S. Hieronymus.

Ep. I. ad Nepot.

Vide in 1. parte, Feria 6. Hebdomadae 4. in Adventu, ubi demonstratur:

Securior est Castitatis victoria fugiendo, quam pugnando.

FERIA TERTIA.
DE TRIPLICI HOMINVM GENERE
QUI HIS TRIBUS NOMINIBUS EXPRIMUNTUR,
OCVLO MANV, ET PEDE;
QUIQUE UT NOBIS SCANDALO ESSE
POSSUNT, ITA DEBENT A NOBIS
AMPUTARI SEU CAVERI.

Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum & proiice abs te.
Et si dextra manus tua; & si pes tuus te scandalizat, amputa illum.

Matth. 5. & 18.
Marci. 9.

VERITAS PRACTICA.

Solum pietatis genus est in re salutis adversa, suis esse crudelem.

RATIO EST, Quia quando agitur salus anima, quicumque illi sint quibuscum agitur, solum pietatis genus est, esse efficacem.

Sed in tali occurssu, esse efficacem cum suis, perinde est ac illis esse crudelem.

Ergo solum pietatis genus est in re salutis adversa suis esse crudelem. Quod certe assenta est consideratione dignum.

I. PUNCTUM.

SANCTORUM Patrum is est communis sensus, ut his nominibus, oculo manu & pede, Parentes universim, Propinqui, affines & amici intelligantur. Non de membris cor-

poralibus loquitur sed de amicis, inquit sanctus Chrysostomus. In dextro oculo & manu, propinquorum affectus intelligitur, ait sanctus Hieronymus: rursusque, omnis truncatur affectus & universa propinquitas amputatur, ne per occasionem pietatis, unusquisque credentium scandalis pateat.

Quia vero hi possunt esse in triplici genere ut sint superiores, æquales, vel inferiores, sic aptè exprimuntur his tribus membris; nempe Oculo, Superiores, ut Pater, Dominus, Magister: Manu, Æquales ut frater, cognati, socii, amici: Pede Inferiores ut filii, servi, discipuli.

Sunt autem nobis scandalo, quando sunt causa peccati, quando vel nimio affectu, cultu, respectu, & eorum denique consideratione omitimus bona quæ alioquin videmus agenda, vel committimus mala quæ alioquin non aude-remus. Quid tum igitur factu est opus?

erue